

КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради»
Відділ інформації, реклами, удосконалення методики і
практики бібліотечної роботи

Серія:
«Наші славетні земляки»

*Пишаюся селом
своїм, його людьми,
його красою:
село Синява*

*Рекомендаційний біобібліографічний
посібник*

Збараж – 2021

УДК 01(477.84)(092)

П 32

Укладач: Н. Сенчишин, *провідний бібліограф відділу інформації, реклами, удосконалення методики і практики бібліотечної роботи КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради»*

Комп'ютерний набір: Н. Сенчишин

Відповідальна за випуск: О. Бойко, *директор КУ «Публічна бібліотека Збараської Міської ради».*

П 32   Пишаюся селом своїм, його людьми, його красою: село Синява [Текст]: реком. біобібліогр. посіб. / КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради», від. інформ., реклами, удосконалення методики і практики бібл. роботи; уклад. Н. Сенчишин. – Збараж, 2021. – 29 с.: фотогр.

Видання містить інформацію про видатних людей села Зарубинці Збараської міської територіальної громади.

Адресується учителям, студентам, культурно-освітнім працівникам, а також усім, хто не байдужий до історії краю, його сьогодення.

Електронну версію посібника розміщено на веб-сайті КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради»: <http://www.zbarazh-library.com.ua/writen-people.html>

УДК 01(477.84)(092)

© КУ «Публічна бібліотека Збараської міської ради», 2021

Від упорядника

В контексті національного і культурного відродження України особливої актуальності набуває вивчення історії рідного краю, яка сприяє зростанню національної свідомості громадян, піднесенню їх духовності. Це є той своєрідний місток, який зв'язує покоління минулі з сучасними і прийдешніми.

Найдорожче для людини – рідний край! Він починається із батьківського порога, де народилися, звідки пішли у світ. Для усіх нас найкраще у світі рідне село. Тут жили наші діди, прадіди, тут корінь нашого славного роду українського. Це найрідніше місце на землі. Наш обов'язок знати та берегти історію свого краю, свого роду.

Білінський Кипріан

(Правник, громадський діяч)

Кипріан Омелянович Білінський народився 02 січня 1879 року в с. Синява Збараського району (нині Тернопільський). Навчався у гімназії міста Тернополя, закінчив гімназію у місті Перемишль (1898 р., нині Пшемисль, Польща. Право студіював у Львівському та Віденському (Австрія) університетах.

Працював суддею в Тернополі, до літа 1914 р. – у Новому Селі Підволочиського району (нині Тернопільський), після 1920 р. – у Львові. У 1931 році влада звільнила Кипріана Білінського з посади, після чого він зайнявся адвокатською практикою. Був діяльний в українських товариствах, співпрацював із редакторами львівських часописів.

Заарештований 20 жовтня 1939 року оперативно-військовою групою НКВС. Страчений без суду в квітні 1940 року згідно з секретною постановою політбюро ЦК ВКП(б) від 05 березня 1940 року.

*****

Білінський Кипріан Омелянович [Текст] // Реабілітовані історією: Тернопільська область: наук. вид. – Кн. друга / упоряд.: О. Г. Бажан, Є. О. Гасай, П. З. Гуцал. – Тернопіль, 2012. – С. 669.

Гуцал, П. Білінський Кипріан Омелянович – правник, громадський діяч [Текст] / П. Гуцал // Тернопільський Енциклопедичний Словник. – Тернопіль, 2009. – Т. 4 (додат.) : А – Я. – С. 54.

*****

[Білінський Кипріан Омелянович, (див. перелік імен)] [Електронний ресурс] // Проект «Історія адвокатури України». – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/history.advocacy.ukraine/posts/1082370671820175/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 12. 08. 2021.

Драган Ярослав

(Вчений-фізик)

Ярослав Петрович Драган – вчений-фізик, доктор фізико-математичних наук. Народився 16 липня 1933 р. у с. Синява Збараського району (нині Тернопільський). Вищу освіту здобув у 1955 р. на фізико-математичному (з 1953 р. – фізичному) факультеті Львівського державного університету ім. Івана Франка. Трудовий шлях почав учителем фізики в школах Львівської залізниці (станції Корелево на Закарпатті та Стрий). У 1956–1959 рр. – старший лаборант кафедри вищої математики

Львівського університету. З 1959 по 2002 рр. працював у Фізико-механічному (до 1964 р. – Інститут машинознавства та автоматики) інституті Академії наук України. Спочатку обіймав інженерні посади, а з 1969 р. – старший науковий співробітник, з 1992 р. – провідний. З 1993 р. – професор кафедри біотехнічних систем Тернопільського державного технічного університету ім. Івана Пулюя (за сумісництвом). У 1967 р. захистив кандидатську, у 1989 р. – докторську дисертації. У 1996 р. – професор кафедри біомедичних систем та апаратів Тернопільського приладобудівного інституту. З 2002 р. – професор кафедри програмного забезпечення Національного університету «Львівська політехніка». Над створенням енергетичної теорії стохастичних сигналів Ярослав Петрович почав працювати з середини 70-х рр. Теорія ритміки стала підставою розроблення стохастичних методів аналізу в застосуваннях до вивчення природних, біотехнічних та соціальних систем, зокрема застосування теорії і статистичних методів аналізу ритміки у проблемах гідроаерокосмосу. Спільно з колегами та учнями Я. П. Драган створив відому в Україні, колишньому Союзі та поза його межами наукову школу з імовірнісного аналізу сигналів і систем. У 1998 р. працював візит-професором у Центрі стохастичних процесів університету в Чапел Гіл (штат Північна Кароліна, США).

Ярослав Драган – автор 350 наукових праць, серед яких 11 монографій і посібників для вищих закладів освіти, 3 препринти. У співавторстві написав монографію «Системний аналіз теорії сигналів». Під керівництвом професора захищено 12 кандидатських і 6 докторських дисертацій. Я. П. Драган є активним учасником та членом оргкомітетів багатьох конференцій з проблем теорії сигналів, членом редколегії журналу «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», збірника наукових праць «Комп'ютерні технології друкарства», членом наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, клубу львівських поліграфістів. За багаторічну плідну працю нагороджений почесною грамотою президії Академії наук України (1994), медаллю «Ветеран праці». За колективну монографію «Прикладна теорія випадкових процесів і полів» удостоєний першої премії Комітету радіоелектроніки і зв'язку на конкурсі до 100-річчя радіо. Життєве кредо Ярослава Петровича: «Що має статися, має статися – дай йому шанс. Думай, читай і пильнуй». Улюблений вислів: «Документи мають бути в порядку».

17 квітня 2020 року на 87 році життя відійшов у вічність професор кафедри Ярослав Петрович Драган.

*****

Драган Ярослав [Текст] // Землі Збараської славетні імена / Збараз. централіз. бібл. система, метод.-бібліогр. від. ; уклад.: Н. Сенчишин, Т. Кульпа, Л. Буряк. – Збараж, 2019. – С. 43-46.

Драган Я. Енергетична теорія лінійних моделей стохастичних сигналів [Текст] / Я. Драган. – Львів: Центр стратегічних досліджень еко-біотехнічних систем, 1997. – 361 с.

Драган Я. П. Основи сучасної теорії стохастичних сигналів: енергетична концепція, математичний апарат, фізичне тлумачення [Текст] / Я. Драган, Л. Сікора, Б. Яворський. – Львів: Центр стратегічних дослідж. еко-біотехнічних систем, 1999. – 133 с.

Драган Я. П. Ритмика морського волнення и подводные акустические сигналы [Текст] / Я. П. Драган, І. Н. Яворський. – Київ: Наук. думка, 1982. – 248 с.

Драган Я. П. Структура и представление моделей стохастических сигналов [Текст] / Я. П. Драган. – Київ: Наук. думка, 1980. – 384 с.

Драган, Я. П. Моделі сигналів у лінійних системах [Текст] / Я. П. Драган. – Київ: Наукова думка, 1972. – 302 с.

*****

80 років від дня народження Драгана Ярослава Петровича [Текст] // Календар знаменних і пам'ятних дат Збаражчини на 2013 рік / Збараж. централіз. бібл. сист., метод.-бібліогр. від.; уклад. Н. Сенчишин, ред. Т. Кульпа. – Збараж, 2012. – С. 21-22: фотогр.

Герман, О. Драган Ярослав Петрович (16.07.1933, с. Синява, нині Збараж. р-ну) – вчений-фізик, педагог [Текст] / О. Герман // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2004. – Т.1. А – Й. – С.529-530: фотогр.

Драган Ярослав Петрович [Текст] // Календар знаменних і пам'ятних дат Збаражчини на 2018 рік / Збараж. централіз. бібл. сист., метод.-бібліогр. від.; уклад. Н. Сенчишин, ред. Т. Кульпа. – Збараж, 2017. – С. 25-27: фотогр.

*****

Драган Ярослав Петрович [Електронний ресурс] // Електронна енциклопедія Львівської політехніки. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2014. – Режим доступу: http://wiki.lp.edu.ua/wiki/Драган_Ярослав_Петрович, Вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Драган Ярослав Петрович [Електронний ресурс]: науковці України – еліта держави // Логос Україна. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=nued4&id=1523>, Вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Драган Ярослав Петрович [Електронний ресурс]: [бібліогр.] // Науково-технічна б-ка ТНТУ ім. Івана Пулюя. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2017. – Режим доступу: <http://library.tntu.edu.ua/personaliji/a/d/dragan-jaroslav-petrovych/>, Вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Сіфкора, Л. Драган Ярослав Петрович [Електронний ресурс] / Л. Сікора // Енциклопедія Сучасної України. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2008. – Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=21209, Вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Науковці України – еліта держави. Драган Ярослав Петрович [Електронний ресурс] // Видавництва Логос Україна. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], [?]. – Режим доступу: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=nued4&id=1523>, Вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Ковтунюк Степан

(Священник)

Отець **Степан Ковтунюк** народився 20 серпня 1908 року в селі Синява Збараського повіту Тернопільського воєводства (пізніше Збараського району, нині Тернопільського) в родині селян-хліборобів. У сім'ї було п'ятеро дітей: три сини і дві доньки. На початку Першої світової війни батько був мобілізований властями у австро-угорську армію (Збараський повіт, як й уся Галичина з 1772 року входила до складу Австрійської імперії) й направлений на фронт у діючу армію, де незабаром загинув. На плечі матері випало дуже важке випробування. Потрібно було самій дати лад у господарстві, залучати до цього дітей, а також виховувати їх у християнському дусі, працьовитими, культурними, доброзичливими, милосердними. Мати й найближчі рідні побачили у Степана, коли навчався у школі, хист й здібності. Незважаючи на скрутне матеріальне становище родини, його віддали на навчання в гімназію у місті Тернополі. Після її закінчення польські окупаційні власті взяли Ковтунюка Степана до війська. Довелось півтора року служити у зв'язку в центральній Польщі у Скернявіцах неподалік міста Лодзі. Ще під час служби у війську та навчанні в гімназії вирішує продовжити навчання у духовній семінарії, стати душпастирем. Після демобілізації весною 1931 року, поступає у греко-католицьку духовну семінарію у місті Станіславі (тепер місто Івано-Франківськ), яку закінчує в 1935 році. В цьому ж році був рукопокладений і направлений на роботу в село Бариш у Буцацькому повіті на Тернопільщині помічником пароха й катехитом. Крім викладання релігії у вселюдній (почат.) школі села Бариш, іще навчав дітей релігії у двох сусідніх початкових

школах. На початку 1938-39 шкільного року о. Степана Ковтунюка переведено на повну ставку катехита в місто Бучач у вселюдну школу в селі Нагірянка. На цій посаді його застала Друга світова війна.

З приходом советських військ у Галичину восени 1939 року почались нові випробування на долю о. Степана. Нова влада з листопада цього ж року заборонила викладання релігії в школах, незважаючи на численні письмові й усні заяви батьків школярів. Деякий час виконував обов'язки душпастиря у парафіяльній церкві міста Бучача, а згодом переїжджає на посаду помічника пароха в село Нижнів Тлумацького району на Станіславщині. Тут він працював до приходу німецьких окупаційних військ. Після чого повертається назад у місто Бучач на Тернопільщині, де продовжує працювати катехитом в школах міста на нововідкритій учительській семінарії. Служив до приходу советських військ весною 1944 року. Влітку переїжджає у місто Городенку на Станіславщині, де працює катехитом у місцевій церкві й душпастирем, помічником пароха. В місті Городенці працював до зловісного Львівського лжесобору в березні 1946 року. Відразу після завершення роботи собору державні власті запропонували о. Степанові перейти в лоно російської православної церкви, обіцяли самостійну парафію з великими прибутками, підтримку з боку державних установ у всіх ділянках церковного й особистого життя, недоторканість його 20 особи працівниками радянських правоохоронних установ та інше. Коли його викликали ще декілька раз і, не отримавши позитивної відповіді, почали погрожувати застосуванням до нього репресивних заходів, і навіть арешту та передачею його до суду, ув'язненням в таборах чи в'язниці. Залишатись у місті Городенці було неможливим, бо почались арешти греко-католицьких священиків, які не підписали згоди переходу до Російської православної церкви. Він таємно виїжджає на Збаражчину, де переходить на нелегальне становище. Тут він переховується у своїх близьких родичів або надійних мирян, свідомих українців до 1949 року. Цього ж року влаштувався на роботу в ошадну касу в місті Збаражі. Але не пройшло багато часу як з наказу КДБ й райкому партії його звільняють з роботи лише за те, що він греко-

католицький священик. Із Збаража виїжджає у містечко Великі Дедеркали на півночі Тернопільської області. Проте й тут досягнуло його пильне око КДБ і знову звільнення з роботи. Причина відома: греко-католицький священик, ворог совєтської влади... Знову довелось виїжджати в інший населений пункт, але на цей раз – у південний районний центр-містечко Микулинці. А звідси – знову на північ у Ланівці. Такі часті переїзди й зміна місця проживання та праці спасли о. Степана від арешту, хоч постійно перебував під таємним наглядом КДБ та його сексотів, які контролювали його кожний крок, діяльність, особисте життя.

Незначне полегшення в цьому плані наступило після смерті Сталіна. В 1958 році о. Степана Ковтунюка перевели на роботу в центральну ошадну касу в місті Тернополі, врахувавши його сумлінне відношення до роботи, дисциплінованість, акуратність, тверезий спосіб життя та інші позитивні якості характеру. В Тернополі йому дали «службове» помешкання в сутеринах на вулиці Московській. Тут він мешкав із своєю сестрою, чоловік якої загинув у лавах червоної армії на фронті в боротьбі з німецькими військами, хворою на туберкульоз. Завдяки їй йому змінили помешкання на вулиці Руській, число 54 на III поверсі в будинку без будь-яких комунальних вигод (відсутність ванни, туалету тощо).

1 травня 1972 року вийшов на пенсію з мінімальною платою 75 карбованців. Його трудова книжка вся списана, довелось до неї долучити додаткову частину. Тут рясніють причини звільнення «за поданою заявою», «за власним бажанням», «по скороченню штатів», а насправді з наказу КПРС й КДБ. Міг лише працювати на низькооплачуваних посадах, але з великим об'ємом обов'язків. Проживаючи на нелегальному становищі. Працюючи в різних місцевостях та після виходу на пенсію постійно займався душпастирською діяльністю. По неділях, святах й в будні відправляв Служби Божі, молебні, хрестив дітей, вінчав, сповідав й причащав та хоронив померлих. Ці церковні обряди довелось виконувати на приватних помешканнях, в підвалах, на цвинтарях, лісах, щоб не попасти в поле зору кадебістів, комуністів, войовничих атеїстів та їх прислужників.

У підпіллі о. Степан Ковтунюк підтримував зв'язки з багатьма грекокатолицькими священиками, які проживали у Тернополі та населених пунктах області. Завдяки їхній невтомній діяльності серед мирян збереглась Українська Греко-Католицька Церква, незважаючи на шалені потуги КПРС, КДБ та атеїстичної тоталітарної держави. Це сприяло легалізації УГКЦ на Україні.

Помер о. С. Ковтунюк 16 лютого 1996 року в м. Тернополі.

*****

Головин, Б. Ковтунюк Степан (20.08.1908, с. Синява, нині Збараз. р-ну – 16.02.1996, м. Тернопіль) – священик [Текст] / Б. Головин // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т.4 (додат.). А – Я. – С. 289.

Головин, Б. Мученики та ісповідники Української церкви [Текст]: Нариси. Статті. Дослідження / Б. Головин. – Тернопіль: Просвіта, 2009. – 244 с.

Ковтунюк Степан [Текст] // Мученики за віру Христову / Збараз. централіз. бібл. сист., метод.-бібліогр. від.; уклад. Н. Сенчишин. – Збараж, 2010. – С. 18-21: фотогр.

[о. Ковтунюк Степан] [Текст] // Календар знаменних і пам'ятних дат Збаражчини на 2018 рік / Збараз. централіз. бібл. сист., метод.-бібліогр. від.; уклад. Н. Сенчишин, ред. Т. Кульпа – Збараж, 2017. – С. 14.

*****

20 серпня 105 років від дня народження о. Колтунюка Степана [Електронний ресурс] // *i.ocvita*. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2013. – Режим доступу: <https://i.ocvita.com.ua/-doklad/3356/index.html?page=3>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Ковтунюк Степан [Електронний ресурс] // Комунальна установа «Публічна бібліотека Збаразької міської ради». – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2010. – Режим доступу: http://zbarazh-library.com.ua/writen/relig/Relig_Vira_Xristova.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Струмінський Михайло

(Священник)

За часів української держави Синява славилась священником *Михайлом Струмінським*, блискучим промовцем. На його проповіді приходили великі маси народу, яких не могла вмістити ні одна навколишня церква, тому він завжди промовляв просто неба. Свої проповіді о. Струмінський починав словами: «Український народе...» і вкладав в них душу й серце, переплітаючи свій виступ фактами з української історії.

За української влади він відмовлявся давати шлюби латинникам, коли вони одружувалися з українцями, вимагав щоб вони перейшли на «український обряд» перед вінчанням. Цей «полум'яний» патріот мав гарну родину – чотири дочки і сина, який загинув під час української визвольної боротьби. Сам о. Струмінський також боровся у рядах української армії.

Повернувшись додому, не знайшов своєї родини в Синяві, яка виїхала з села після приходу поляків, о. Михайло ховався в селі, бо йому грозила небезпека. З часом добрі люди допомогли йому добути волю і церковна влада перевела його на іншу парафію далеко поза межі с. Синяви. Бувши парохом в селі він правив Божі Служби дві неділі в Синяві, третю – в Синягівці.

Селяни довго згадували відданого священника-патріота, який дуже долучився до піднесення національної свідомості в Синяві й навколишніх селах.

*****

Гонта, К. У житті немає дрібного й незначного [Текст]: [про села Синява та Синягівка, де згад. о. М. Струмінський] / Гонта Корнило // Збаражчина: зб. ст., матеріалів і споминів / ред. В. Жила; літ ред. Яр Славутич. – Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто, 1985. – Т.2 – С. 277.

*****

З історії бібліотек Збаражчини. Синява [Електронний ресурс] // Тернопільщина: регіон. інформ. портал. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2011. – Режим доступу: <https://irp.te.ua/2011-09-20-14-19-46/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 16. 08. 2021.

Турський Павло

(Військовик)

Павло Зеновійович Турський народився 8 жовтня 1965 року в с. Синява у сім'ї Зіновія і Богданны Турських. З 1973 по 1982 рр. навчався у Синявській восьмирічній школі. Був ввічливим, чуйним, допитливим, життєрадісним, скромним учнем, любив менших, з повагою ставився до старших. Шану та авторитет, як трудолюбивий юнак, завоював він в учнів та викладачів Бучацького радгосп-технікуму, в якому навчався з 1981 по 1985 рік, оволодівши професією зоотехніка. Де б не бував Павло, згадував свою домівку, батьків, односельців, мріяв повернутись і працювати в рідному селі. Та доля розпорядилася по-іншому.

12 квітня 1985 року був призваний до лав діючої армії. Як сміливий, надійний, вірний даному слову воїн, рядовий Турський був направлений на службу в Афганістан. Рядовий, санітар. Служив у військовій частині пп 51932. Багато разів брав участь в бойових операціях, був сміливим і відважним воїном. Писав заспокійливі листи батькам, чекав повернення додому. Та не судилося...

25 вересня 1986 року Павло загинув, рятуючи товаришів, залишивши вічний сум і біль у серцях батьків і рідні, добрий спомин в односельців і всіх, хто його знав. Похований у рідному селі. Нагороджений медаллю «За відвагу» і орденом Червоної Зірки (посмертно). Одна з вулиць села названа іменем П. Турського. На Синявській загально-

освітній школі III ступенів урочисто відкрили і освятили меморіальну дошку загиблому в Афганській війні земляку Павлу Турському.

Відкриття меморіальної дошки приурочене 25-й річниці виведення військ з Афганістану. Спонсорську допомогу у справі вшанування пам'яті воїна-афганця надала Оксана Максимівна Джула.

*****

Мельничук, Б. Турський Павло Зеновійович (08.10.1965, с. Синява, нині Збараз. р-ну – 25.09.1986, Афганістан) – військовик [Текст] / Б. Мельничук, В. Погорецький // Тернопільський енциклопедичний словник. – Тернопіль, 2009. – Т.4 (додат.). А – Я. – С. 639.

Турський Павло Зеновійович [Текст] / за інформ. Н. Миронець // Афганістан: біль душі і пам'ять серця: спогади учасників війни в Афганістані / Збараз. централіз. бібл. сист., метод.-бібліогр. від.; упоряд. Т. Кульпа. – Збараж, 2015. – С. 59-60: фотогр.

*****

Турський Павло Зеновійович [Електронний ресурс] // Тернопільщина: регіон. інформ. портал. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2019. – Режим доступу: <https://irp.te.ua/tursky-j-pavlo-zenovijovy-ch/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 26. 08. 2021.

Турський Павло Зеновійович [Електронний ресурс] // Черные тюльпаны. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 1999. – Режим доступу: http://probnichekal01.blogspot.com/2013/07/blog-post_20.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр., рос – Опис зроблено 26. 08. 2021.

Черненко (Сергеєва)

Наталя

(Актриса)

Наталя Миколаївна Черненко-Сергеєва народилась 21 травня 1985 року в с. Синява Збараського району (нині Тернопільський). Навчалась в Синявській ЗОШ I-II ст. (закінчила в 2000 році), Тернопільському вищому професійному училищі №3, за фахом кравець верхнього одягу.

Наталя Черненко співала в народному аматорському хорі національно-патріотичної пісні «Заграда», виступала в палаці культури «Березіль», де її помітив народний артист України, професор В'ячеслав Хім'як та запропонував пройти співбесіду. Відтак у 2002 році п. Наталя вступила на театральне відділення Тернопільського музичного училища імені Соломії Крушельницької, під час навчання брала участь у виставах. У 2006 році вступила до Рівненського Державного гуманітарного університету на кафедру театральної режисури де вивчала «сценічне мистецтво». Наталія Черненко, у дитинстві мріяла бути співачкою чи художницею, захоплюється фотографією малює картини – такі особливі, незвичайні та креативні.

*У виставі
"Ніч перед Різдвом"*

З 2008 року – актриса Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка.

Преса-жарт «Як наші діди парубкували».
Наталія Черненко у ролі Оленки.

*****

Папуша, І. «Мельпомена на карантині»: про репетиції онлайн, втрачений мільйон і несподівані таланти «шевченківців» [Електронний ресурс] / І. Папуша, О. Сагаль // НОВА Тернопільська газета. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2021. – Режим доступу: <http://nova.te.ua/statti/melpomena-na-karantyni-pro-repetytsiyi-onlajn-vtrachenyj-miljon-i-nespodivani-talanty-shevchenkivtsiv/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 28. 09. 2021.

Заморська, Л. Театр став їхнім космосом. Тернопільські актори розповіли про свої захоплення [Електронний ресурс] Л. Заморська // 20 ХВИЛИН. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/teatr-stav-yihnim-kosmosom-ternopilski-aktori-rozpovili-pro-svoyi-zaho-10681849.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 28. 09. 2021.

*****

Уривок з твору «Лісова Пісня» Лесі Українки. Читає актриса театру **Наталія Сергєєва-Черненко** [Електронний ресурс]: [відео] // Facebook. Тернопільський академічний обласний український драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка.. – Електрон. текст. та граф. дані. – [Україна], 2021. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/watch/?v=1113290655760617>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр. – Опис зроблено 28. 09. 2021.

Реабілітовані історією

Масштабна кампанія масових репресій громадян була розгорнута в СРСР з ініціативи керівництва й особисто Й. Сталіна для ліквідації реальних і потенційних політичних опонентів, залякування населення, зміни національної та соціальної структури суспільства. Наслідками комуністичного терору в Україні стало знищення політичної, мистецької та наукової еліти, деформація суспільних зв'язків, руйнування традиційних ціннісних орієнтацій, поширення суспільної депресії й денаціоналізації.

У даному розділі подано список уродженців села Синягівка, котрі зазнали політичних репресій в часи тоталітарного комуністичного режиму.

Баннра Степан Іванович, 1924 р., с. Синява, освіта початкова. Чоловік Є. І. Дячини (Банири). Заарештований 21.03.1945 р. Збараським РВ НКВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Вояк У ПА. Засуджений 16.06.1945 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 15 р. каторжних робіт з конфіскацією майна. Покарання відбував у м. Норильськ (нині Таймирський АО, РФ). Звільнений 26.05.1955 р. Помер в м. Чернівці 1986 р. Реабілітований 15.05.1992 р. (16522-П).

Бербих (Петренко) Стефанія Павлівна, 1916 р., х. Тихівка біля с. Синява, освіта початкова. Заарештована у жовтні 1947 р. Збараським РВ МВС. Підтримувала зв'язок з ОУН та УПА. Ув'язнена на 7 р. у ВТТ. Звільнена 1954 р. Перебувала на спецпоселенні в м. Осінники Кемеровської обл. (нині РФ), Повернулася в с. Вищі Луб'янки. Померла 1980 р.

Беш (Остапчук) Євгенія Пилипівна, 1929 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештована 27.07.1947 р. Збараським РВ МДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член Юнацтва

ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.02.1948 р. ув'язнена на 5 р. у ВТТ. Покарання відбувала в м. Кінгір (Казахстан). Звільнена 24.07.1952 р. Проживала в с. Млинівці Зборівського р-ну. Реабілітована 25.07.1968 р. (3924-П).

Білинський Кипріян Омелянович, 1879 р., с. Синява, освіта вища юридична. Навчався у Львівському та Віденському університетах. Від 1922 р. – суддя окружного суду в Станіславі (нині Івано-Франківськ), від 1930 р.-адвокату Львові. Заарештований 20.10.1939 р. оперативно-військовою групою НКВС. Страчений без суду в квітні 1940 р. згідно з секретною постановою політбюро ЦКВКП(б) від 05.03.1940 р.

Бондар (Олексюк) Ганна Степанівна, 1924 р., с. Синява, освіта початкова. Заарештована 21.03.1945 р. Збараським РВ НКВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з УПА. Засуджена 16.06.1945 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Покарання відбувала в м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнена 11.08.1954 р. Проживала в м. Луцьк. Реабілітована 15.05.1992 р. (16522-П).

Гараснмчук Володимир Миколайович, 1918 р., с. Синява, освіта початкова. Чоловік Є. І. Гараснмчук (Качаловської), брат Я. М. Гарасимчука. Заарештований разом з дружиною 22.05.1950 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, вояк УПА. Засуджений 08.08.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у Казахстані. Звільнений 23.04.1955 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 17.02.1992 р. (11128-П).

Гараснмчук (Качаловська) Євгенія Іванівна, 1923 р., с. Синява, освіта початкова. Дружина В. М. Герасимчука. Заарештована разом з чоловіком 22.05.1950 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН. Засуджена 08.08.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в Іркутській обл. та Мордовії (нині РФ). Звільнена 15.04.1955 р. Повернулася в родинне село. Реабілітована 17.02.1992 р. (11128-П).

Гараснмчук Ярослав Миколайович, 1919 р., с. Синява; освіта початкова. Брат В. М. Герасимчука. Заарештований у

травні 1944 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Звільнений 19.06.1944 р. за недоведеністю провини. Проживав у м. Збараж. (1850).

Гловінський Йосип Йосипович, 1898 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештований 19.03.1944 р. ВКР СМЕРШ. Засуджений 20.05.1944 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 17.03.1954 р. Проживав у с. Красносільці. Реабілітований 26.03.1993 р.

Гоголь (Драган) Ганна Степанівна, 1922 р., с. Синягівка, освіта 5 кл. Заарештована 24.08.1949 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН та УПА. Засуджена 30.09.1949 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна. Покарання відбувала в м. Балхаш Карагандинської обл. (Казахстан). Звільнена 18.05.1956 р. Проживала в с. Ангелівка Терноп. р-ну. Реабілітована 22.01.1992 р. (12844-П).

Гриневич Василь Гнатович, 1923 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештований 09.07.1949 р. СГ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, вояк УПА, зв'язковий-розвідник. Засуджений 17.08.1949 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у містах Дзезказган і Кінгір (Казахстан). Звільнений 03.07.1956 р. Проживав у с. Розношинці. Реабілітований 09.10.1992 р. (13936-П).

Дземба Петро Степанович, 1924 р., с. Синява, освіта початкова. Заарештований 18.09.1950 р. СВ УМДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН. Засуджений 23.09.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у Магаданській обл. (нині РФ). Звільнений 19.05.1955 р. Повернувся в родинне село. Помер 03.02.1988 р. Реабілітований 04.05.1992 р. (8109).

Драган Гнат Михайлович, 1920 р., с. Синягівка, освіта 6 кл. Заарештований 08.01.1946 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН. Засуджений 29.03.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 15 р. каторжних робіт з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у м. Норильськ (нині Таймирський АО, РФ).

Звільнений 01.02.1956 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 30.10.1991 р. Помер 26.09.1994 р. (7324).

Драган Григорій Іванович, 1897 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештований 19.04.1945 р. СВ НКДБ З 6-ї залізничної бригади (ст. 58-10 КК РРФСР). Засуджений 18.05.1945 р. ВТ окремої Приморської армії на 8 р. ВТТ з конфіскацією майна і 3 р. позбавлення прав. Звільнений 19.04.1953 р. Проживав у Східній Україні. Реабілітований 30.05.1997 р. (16651-П).

Драган Максим Лук'янович, 1911 р., с. Синягівка, освіта початкова. Брат Я. Л. Драгана і М. Л. Ромашок (Драган). Заарештований 25.12.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1 а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, станичний. Засуджений 13.04.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 28.01.1955 р. Повернувся в родинне село. Помер 10.09.1973 р. Реабілітований 23.09.1993 р. (11021 -П).

Драган Маркіян Степанович, 1920 р., с. Синягівка, освіта початкова. Продавець магазину. Інвалід Другої світової війни. Заарештований 1950 р. Член ОУН. Ув'язнений на 10 р. у ВТТ. Звільнений 1955 р. Повернувся в родинне село. Помер 13.02.1991 р.

Драган Павло Йосипович, 1929 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештований 27.07.1947 р. Збараським РВ МДБ у Терноп. обл. (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член Юнацтва ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.02.1948 р. ув'язнений на 5 р. у ВТТ. Покарання відбував у м. Норильськ (нині Таймирський АО, РФ). Звільнений 25.07.1952 р. Проживав у м. Надвірна Івано-Франківської обл. Реабілітований 25.07.1968 р. (3924-П).

Драган Яким Лук'янович, 1916 р., с. Синягівка, освіта початкова. Брат М. Л. Драгана і М. Л. Романюк (Драган). Заарештований 30.11.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН. Засуджений 29.03.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 19.01.1955 р. Повернувся в родинне село. Помер 06.04.1998 р. Реабілітований 06.04.1998 р. (7403-П).

Дячина (Банира) Євгенія Іванівна, 1926 р., с. Синява, освіта початкова. Сестра С. І. Банири. Заарештована 11.11.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН. Засуджена 14.02.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Звільнена 01.04.1955 р. Перебувала на спецпоселенні в м. Осінники Кемеровської обл. (нині РФ). Проживала в Донецькій обл. Реабілітована 22.04.1991 р. Померла 2000 р. (7175-П).

Іванчук Володимир Степанович, 1915 р., с. Синягівка, освіта початкова. Продавець магазину. Заарештований 1949 р. Підтримував зв'язок з ОУН та УПА. Ув'язнений на 10 р. у ВТТ. Покарання відбував у м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнений 1956 р. Повернувся в родинне село. Помер 10.07.2002 р.

Іванчук (Петришин) Франка Ільківна, 1910 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештована 26.07.1948 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Член ОУН, господарча. Засуджена 24.08.1948 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в Мордовії, Астраханській та Молотовській (нині Пермський край) областях. Звільнена 24.08.1956 р. Повернулася в родинне село. Реабілітована 18.03.1992 р. Померла 14.12.2001 р. (12769-П).

Кантелюк Марія Людвігівна, 1930 р., с. Синява. Студентка 1 курсу Кременецького учительського інституту. Заарештована 08.03.1948 р. Кременецьким РВ МДБ (ст. 54- 2, 54-10 КК УРСР). Засуджена 14.05.1949 р. Терноп. облсудом на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнена 19.02.1956 р. Проживала в Середній Азії. Реабілітована 20.01.1993 р. (9672-П).

Качор (Олексюк) Марія Степанівна, 1921 р., с. Синява, освіта початкова. Дочка Є. Г. Олексюк. Заарештована 15.11.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, господарча. Засуджена 14.02.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в Донбасі та Вологодській обл. (нині РФ). Звільнена 15.02.1955 р.

Повернулася в родинне село. Реабілітована 22.04.1991 р. Померла 15.11.2002 р. (7187-П).

Колтонюк Михайло Степанович, 1916 р., с. Синява, освіта 5 кл. Заарештований 15.09.1950 р. Збараським РВ МДБ (ст. 58-1а КК РРФСР). Підтримував зв'язок з ОУН, розповсюджував листівки антирадянського змісту. Засуджений 23.10.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 15.09.1956 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 01.06.1992 р. (13293-П).

Кочаловський Володимир Іванович, 1925 р., с. Синява, освіта початкова. Проживав у м. Прокоп'євськ Кемеровської обл. (нині РФ). Заарештований 13.06.1947 р. ТВ МДБ Томської залізниці. Засуджений 18.08.1947 р. ВТ Зах.-СибВО на 10 р. ВТТ і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував в Якутії (нині Республіка Саха, РФ). Звільнений 04.11.1954 р. Проживав у Росії. Помер 14.01.1956 р. Реабілітований 25.03.1994 р.

Крет Марія Антонівна, 1921 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештована 17.04.1946 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН. Засуджена 07.06.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Покарання відбувала в м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнена 23.06.1955 р. Проживала в м. Тернопіль. Реабілітована 07.12.1991 р. (7321-П).

Лнсогір Гнат Григорович, 1902 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештований 02.04.1946 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Член ОУН, підтримував зв'язок з УПА. Засуджений 28.05.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 5 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 02.04.1951 р. Повернувся в родинне село. Реабілітований 27.09.1993 р. (11365-П).

Малішевська (Крива) Пелагія Олександрівна, 1910 р., х. Тихівка біля с. Синява, освіта початкова. Заарештована 03.11.1947 р. Збараським РВ МВС. Підтримувала зв'язок з ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.07.1948 р. ув'язнена на 8 р. у ВТТ. Покарання відбувала в Мордовії (нині РФ). Звільнена 03.11.1955 р. Повернулася в родинне село. Померла 01.01.1990 р. Реабілітована 27.12.1991 р.

Мельник (Зозуля) Ганна Степанівна, 1930 р., с.

Синягівка, освіта 6 кл. Заарештована 22.07.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член Юнацтва ОУН, псевдо «Леся», господарча. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.02.1948 р. ув'язнена на 5 р. у ВТТ. Покарання відбувала в містах Ухта і Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнена 22.07.1952 р. Реабілітована 25.07.1968 р. Повернулася в родинне село 1969 р. (3924-П).

Мельник Степан Васильович, 1922 р., с. Воля Якубова, нині Дрогобицького р-ну Львівської обл. Чоловік Г. С. Мельник (Зозулі). Заарештований 1944 р. Член ОУН. Ув'язнений 1945 р. на 7 р. у ВТТ. Покарання відбував у м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Проживав з у с. Синягівка від 1969 р. Помер 26.12.1978 р.

Москалюк Ольга Степанівна, 1927 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештована 27.07.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1 а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.02.1948 р. ув'язнена на 5 р. у ВТТ. Покарання відбувала в м. Кінгір (Казахстан). Звільнена 1953 р. Проживала в с. Мислів Калуського р-ну Івано-Франківської обл. Реабілітована 25.07.1968 р. (3924-П).

Нагірний Володимир Тимофійович, 1925 р., с. Синява, освіта початкова. Заарештований 14.09.1950 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН. Засуджений 23.10.1950 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Звільнений 26.09.1955 р. Повернувся в родинне село. Проживав у м. Тернопіль. Реабілітований 25.06.1992 р. (8109).

Нідзельський Танас Дем'янович, 1930 р., с. Синява, освіта початкова. Заарештований 04.09.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з УПА. Засуджений 27.09.1947 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнений 24.09.1954 р. Повернувся в родинне село. Помер 22.08.1985 р. Реабілітований 12.07.1993 р. (10649-П).

Олексюк Анастасія Іванівна, 1905 р., с. Нижчі Луб'янки, освіта початкова. Проживала у с. Синява. Заарештована 16.11.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-12 ККУРСР). Засуджена 16.02.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 5 р.

ВТТ. Звільнена 15.11.1950 р. Повернулася в с. Синява. Реабілітована 03.05.1992 р. (7818-П).

Олексюк Богдан Петрович, 1922р., с. Синява, освіта 7 кл. Заарештований 21.08.1950 р. Збаразжжм РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з ОУН, розвідник-інформатор. Засудженийр. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ. Покарання відбував у м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнений 20.08.1956 р. Проживав у Львівській обл. Реабілітований 05.05.1992 р. (8109).

Олексюк Єва Григорівна, 1895 р., с. Синява, освіта початкова. Мати М. С. Качор (Олексюк). Заарештована 15.12.1945 р. Збаразьким РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН. Засуджена 19.02.1946 р. ВТ військ НКВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнена 07.02.1955 р. Повернулася в родинне село. Померла 28.10.1980 р. Реабілітована 15.05.1992 р. (8043-П).

Олексюк Марія Степанівна, 1928 р., с. Синява, освіта 6 кл. Заарештована 19.11.1945 р. Збаразьким РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН. Засуджена 12.03.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Покарання відбувала в Іркутській обл. та Бурятії (нині РФ). Звільнена 30.08.1954 р. Повернулася в родинне село. Реабілітована 21.11.1991 р. (7175-П).

Палечко Іван Костянтинович, 1890 р., с. Синява, освіта початкова. Заарештований 21.03.1944 р. ВКР СМЕРШ 4-го гв. Кантимирівського полку (ст. 54-1 а КК УРСР). Звільнений 20.08.1944 р. за недоведеністю провини. Проживав у Польщі. (1630-П).

Підставка Микола Михайлович, 1902 р., с. Синягівка, освіта початкова. Проживав на х. Тихівка біля с. Синява. Заарештований у грудні 1939 р. Підтримував зв'язок з ОУН, учасник антирадянського виступу. Засуджений 1940 р. Терноп. облсудом на 3 р. ВТТ. Покарання відбував у м. Кривий Ріг і Свердловській обл. (нині РФ). Від 1942 р. проживав на спецпоселенні в Північно- Казахстанській обл. Вдруге заарештований та ув'язнений. Доля невідома.

Поліщук (Кушнір) Ганна Іванівна, 1901 р., х. Тихівка біля с. Синява, освіта початкова. Дружина Т. С. Поліщука, мати

Є. Т. Яремчук-Гундер (Поліщук). Заарештована 11.03.1946 р. Збараським РВ НКВС (ст. 54- 1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН та УПА. Засуджена 24.05.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в Карагандинській обл. (Казахстан). Звільнена 07.01.1955 р. Повернулася в с. Синява. Померла 09.05.1967 р. Реабілітована 29.07.1991 р. (14954-П).

Поліщук Теодор Степанович, 1892 р., с. Шили, освіта початкова. Проживав на х. Тихівка біля с. Синява. Чоловік Г. І. Поліщук (Кушнір), батько Є. С. Яремчук-Гундер (Поліщук). Заарештований 13.04.1946 р. Збараським РВ МВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримував зв'язок з УПА. Засуджений 24.05.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбував у Карагандинській обл. (Казахстан). Звільнений 10.03.1956 р. Повернувся в родинне село. Помер 1959 р. Реабілітований р. (14954-П).

Радзіх Іван Дмитрович, 1907 р., с. Синява, освіта початкова. Проживав у с. Синягівка. Заарештований 28.08.1948 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а КК УРСР). Підтримував зв'язок з УПА. Засуджений 24.09.1948 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 25 р. ВТТ з конфіскацією майна. Покарання відбував у м. Воркута (нині Республіка Комі, РФ). Звільнений 18.06.1956 р. Повернувся в с. Синягівка 1960 р. Помер 18.02.1985 р. Реабілітований 21.03.1992 р. (8249-П).

Радзіх (Тверда) Парасковія Федорівна, 1919 р., х. Ліски біля с. Вищі Луб'янки, освіта початкова. Проживала на х. Тихівка біля с. Синява. Заарештована 03.11.1947 р. Збараським РВ МДБ. Член ОУН, господарча УПА. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 28.07.1948 р. ув'язнена на 8 р. у ВТТ. Покарання відбувала в Мордовії (нині РФ). Звільнена 1955 р. Повернулася в х. Тихівка. Померла 09.09.2002 р. Реабілітована 23.12.1991 р.

Романюк (Драган) Марія Лук'янівна, 1927 р., с. Синягівка, освіта середня. Сестра М. Л. та Я. Л. Драганів. Заарештована 26.01.1946 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54- 1а, 54-11 КК УРСР). Член Юнацтва ОУН, псевдо "Ліда", санітарка УПА. Засуджена р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ

з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в Карагандинській обл. (Казахстан). Звільнена 02.04.1955 р. Перебувала на спецпоселенні в Кемеровській обл. (нині РФ). Повернулася в родинне село 1959 р. Померла 17.10.1986 р. Реабілітована 18.03.1992 р. (8829-П).

Сенюк Мирослав Антонович, 1928 р., с. Синягівка, освіта початкова. Син Т. Г. Сенюк. Заарештований 26.01.1946 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1 а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, псевдо "Миросько". Засуджений 23.04.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Звільнений 22.06.1954 р. Проживав у м. Донецьк. Загинув у шахті 1968 р. Реабілітований 26.09.1993 р. (11175-П).

Сенюк Текля Григорівна, 1910 р., с. Синягівка. Мати М. А. Сенюка. Заарештована 26.01.1946 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН та УПА. Засуджена 23.04.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Звільнена 28.12.1954 р. Проживала в м. Донецьк. Реабілітована 26.09.1993 р. (П 175-П).

Созанський Людвіг Ількович, 1891 р., с. Синява, освіта початкова. В лютому 1940 р. вивезений на спецпоселення у с-ще Усть-Лоп'ю Прилузького р-ну Комі АРС (нині Республіка Комі, РФ). Заарештований 01.07.1941 р. (ст. 58-10, 58-14 КК РРФСР). Звільнений 30.08.1941 р. на підставі указу Президії Верховної Ради СРСР від 12.08.1941 р.

Стрихар (Губерневич) Стефанія Іванівна, 1928 р., с. Синягівка, освіта початкова. Заарештована 27.07.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з ОУН. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 03.01.1948 р. ув'язнена на 5 р. у ВТТ. Покарання відбувала в Магаданській обл. (нині РФ). Звільнена 22.02.1952 р. Проживала в Брестській обл. (Білорусь). Реабілітована 10.02.1992 р. (9649-П).

Ткач Лідія Павлівна, 1929р., с. Синягівка, освіта 8 кл. Дочка Н. В. Ткач. Заарештована 27.07.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а,54-11 ККУРСР). Підтримувала зв'язок з УПА. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 15.11.1947 р.

ув'язнена на 8 р. у ВТТ. Звільнена 26.01.1955 р. Проживала в м. Волочиськ Хмельницької обл. Реабілітована 16.09.1992 р. (8858-П).

Ткач Наталія Василівна, 1902 р., с. Синягівка, освіта початкова. Мати Л. П. Ткач. Заарештована 30.07.1947 р. Збараським РВ МДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з УПА. Згідно з постановою ОН при МДБ СРСР від 27.09.1947 р. ув'язнена на 5 р. у ВТТ. Звільнена 03.06.1952 р. Повернулася в родинне село. Померла 30.03.1989 р. Реабілітована 29.09.1993 р. (11388).

Хруняк Марія Іванівна, 1922 р., с. Синягівка. Вбита у с. Синява в лютому 1946 р. співробітниками НКВС за підозрою як член ОУН і зв'язкова УПА.

Чайківський Володимир Михайлович, 1906 р., с. Синягівка, освіта початкова. Проживав у м. Збараж. Заарештований 22.03.1940 р. Збараським РВ НКВС (ст. 54-10 КК УРСР). Засуджений 20.11.1940 р. Терноп. облсудом на 4 р. ВТТ. Загинув в ув'язненні за невідомих обставин. Реабілітований 10.03.1994 р. (15950-П).

Шмигель Ганна Максимівна, 1911 р., с. Синява, освіта початкова. Проживала в с. Синягівка. Заарештована 15.11.1945 р. Збараським РВ НКДБ (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Підтримувала зв'язок з УПА. Засуджена 16.02.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна. Звільнена 30.01.1955 р. Повернулася в родинне село. Померла 26.02.1958 р. Реабілітована 05.05.1992 р. (7818-П).

Щипанська (Турська) Анелія Іванівна, 1912 р., с. Синягівка, освіта початкова. В 1946 р. і 1947 р. була заарештована. Підтримувала зв'язок з ОУН. Обидва рази звільнена за недоведеністю провини. Померла 21.06.1986 р.

Яремчук-Гундер (Поліщук) Євгенія Теодорівна, 1922 р., х. Тихівка біля с. Синява, освіта початкова. Дочка Г. І. Поліщук (Кушнір) і Т. С. Поліщука. Заарештована 11.03.1946 р. Збараським РВ НКВС (ст. 54-1а, 54-11 КК УРСР). Член ОУН, зв'язкова УПА. Засуджена 24.05.1946 р. ВТ військ МВС у Терноп. обл. на 10 р. ВТТ з конфіскацією майна і 5 р. позбавлення прав. Покарання відбувала в містах Ухта (нині Республіка Комі, РФ) і Караганда (Казахстан). Звільнена

23.12.1954 р. Повернулася в родинне село. Померла 02.11.2005 р.
р. Реабілітована 29.07.1991 р. (14954-П).

ЗМІСТ

Білинський Кипріан	4
Драган Ярослав	5
Ковтунюк Степан	8
Струмінський Михайло	12
Турський Павло	13
Черненко-Сергеева Наталія.....	15
Реабілітовані історією.....	17